

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in judicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 3. An Tutor validè præsentet loco pupillis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](#)

736 Tract. In Lib. III. Decretal. Questio XXXVIII.

gatum fuit, quod actus stabilendi tale
jus, quod ex tribus actibus sibi compe-
tere volebant, non deductus sit ad effe-
ctum; sic Azor, & alii cum Castropalao
nr. 13. de Benefic. Eccles. D. 2. p. 4. n. 25.

3194 Dubitari tamen adhuc potest 1. an
institutio firma sit, facta ad præsentatio-
nem ejus, qui est verè Patronus? *qz.* di-
stinguendum, an ille, vel alius ille ponan-
tur in possessione, vel non? si alius? sub-
distinguendum, an bona, an malæ fidei?
si nullus alius est in possessione, tenebit
institutio ad præsentationem veri Patroni
facta, licet non sit in possessione, secùs, si
alius in eadem sit? Nam fructus rei perti-
nent ad dominum, nisi rem alius possidat
bonâ fidei; sic Abbas in dict. *c. Consultatio-*
nibus n. 3. si autem alius sit in possessione
juris præsentandi, sed bonâ fidei, non va-
lebit institutio ad præsentationem, nisi
facta à possessore bona fidei, ex *n. 3189.*
at si alius possidat mala fidei, institutio
ad ejus præsentationem facta, nulla erit.
Ratio hujus est, quia non minus valor in-
stitutionis innititur validæ præsentationi,
quam valor confirmationis validæ electio-
ni; ergo sicut nulla est confirmatio, sic
nulla erit institutio, si nullum sit, cui in-
nititur.

Notandum tamen, faciendum di-
scrimen inter casum, quo notorium foret,
possessorem Juris Patronatus esse in mala
fidei, & casum, quo non est notorium.
Cùm enim in notoriis opus non sit pro-
batione, & præsentatio, & innixa illi
institutio, declaranda foret nulla, & re-
tractanda, ubi verò notorium non esset,
& verus Patronus præsentaret, non de-
beret quidem hujus præsentatio admitti,
duim fieret causæ cognitio; nec ante sen-
tentiam possessori mala fidei jure suo spo-
liari: & post latam sententiam pro verò
Patrono, hujus præsentatio recipi, ac al-
terius, etiam secutā institutione, præsen-
tatio deberet retractari, sic Innocentius
in *c. in Litteris 5. de Restitut. spoliat.*

3195 Dubitari potest 2. an, post item con-
testatam super Patronatu, qui bonâ fide
Patronatum possidet, validè præsentaret,
præsentatione sufficienti, ut institutio
subsecura firma maneret, esto deinde
per sententiam possessio illi tolleretur, &
alteri adjudicaretur? *qz.* quosdam existi-
mare, posse quidem lite pendente fieri

præsentationem, dilata tamen institu-
tione in eventum litis; quia etiam possessor
bonæ fidei potest percipere fructus rei,
lite pendente; sed cum obligatione illos
restituendi, si contra ipsum causa decisâ
fuerit, ergo quamvis præsentare possit
(præsentatio enim est fructus Juris Patro-
natus) ex ea tamen institutio sequi non
poterit, cùm semel facta, retractari non
possit.

Mihi tamen videtur dicendum, & *3196*
præsentationem, & institutionem hinc,
ac validè fieri; quia possessor bona fidei,
quamdiu talis est, fructus rei bona fide
possessæ, facit suos; & si absumat, ad
nihil teneatur, etiam secutâ sententiâ,
alienam suisse, nihil aliquid adhuc exter
de fructibus perceptis vel in se, vel in
eo, quo factus est locupletior; sed præ-
sentatio est fructus possessori Juris Patrona-
tus; hanc supponitur possessor facere bo-
nâ fidei; & secutâ institutione de præsen-
tatione nihil superest (cùm sit actus
transiens) nec inde factus est locupleti-
or; quia ponimus, eum nihil recepisse
à præsentato; nec litis contestatio consti-
tuit in mala fide (quod fortasse opponi
posset) ut *præcisè* est litis contestatio,
ut pluribus ostendimus in Tract. Theol.
de jure, & just. ergo.

§. 3.

An Tutor validè præsenter loco pupilli.

SUponendum etiam pupillis posse *3197*
competere Jus Patronatus, ut dixi-
mus superius, cùm eis acquiri possit ha-
reditaria successione in Universitatem
bonorum, cui annexum est. Ante re-
solut. not. per hoc, quod pupillo Tutor,
minori Curator constitutus sit, Patrona-
tus non competit, Tutori vel Curatori,
si annexus sit bonis pupilli, vel minoris,
sed remanere penes istos, ut tradit com-
munis; quia tamen quandoque tum ex
parte sua pupillus (ut si adhuc infans sit)
vel minoris (puta si sit amens vel careat
maturitate judicii ad rectè præsentandum)
impeditus est ad exercendum per se ipsum
actum præsentationis, dubitati potest,
an eo casu Tutor, vel Curator, coram
loco, legitimè præsenter vacante benefi-
cio Patronato.

N.B.

3198 *Not.* 2. à nonnullis observari discri-
men aliquod inter *Tutorem*, & *Curatorem*;
quod Tutor pricipiè detur ad regen-
dan *personam pupilli*; Curator autem ad
bonorum *administrationem minoris*; non
persona; sic Castropalaus *tr. 13. D. 2.*
p. 4. n. 21. ubi non tantum in casu, quo
pupillus, vel minor impeditus est, ut di-
ximus, concedit, *Tutorem* & *Curato-*
rem præsentare posse; quod tenet do-
ctrina communis; sed etiam idem posse
Tutorem in casu, quo pupillus sufficientem
discursum habet; non tamen *Curato-*
rem; idque ex diversitate inter utrumque
assignata.

3199 Coeterum magis placet communis
sententia, quæ docet in hoc postremo
casu *Tutorem* id non posse; ita tener
Azor *p. 2. l. 6. c. 21. q. 14.* Garcia *p. 5.*
de benefic. c. 9. n. 186. & alii. Nam
quando pupillus ipse habet discursum,
non subest *Tutori* in spiritualibus, ut tra-
didimus *l. 2. tit. 1. de judic.* & tradunt Au-
thores cit. cum Gloss. in c. *Ex eo de Elect. in*
6. V. suffragium; & ideo etiam sine *Tuto-*
re valide contrahit sponsalia ex *lib. 4. tit.*
2. de defens. impub. sed actus præsentandi
Clericum pro beneficio vacante est
actus potestatis spiritualis, supponens
potestatem annexivè spiritualē, nem-
pe *Jus Patronatus*, ex jam sæpe dictis,
consequenter venit inter spiritualia, er-
go. Unde illi differentiae locus non est
in spiritualibus, cum ipse pupillus suffi-
cientem habet discursum? Hinc si ex
una parte præsentaret pupillus, vel mi-
nor, ex altera vero aliud Tutor, vel
Curator, ubi pupillus habet sufficientem
Judicii maturitatem, hujus præsentatio-
ni deberet cedere præsentatio *Tutoris*,
cum iste non presentet suo, sed alieno
nomine, pupillus autem nomine prop-
rio, tanquam proprietarius *Patro-*
natus.

3200 Et quoniama etiam filii familias, qui
adhuc sunt sub potestate patria, in spi-
ritualibus illis non subjiciuntur, licet pater
tunc eorum loco præsentare possit, quando
filii ratione bonorum, quæ habent,
competit *Jus Patronatus*, quando ipsi
nondum habent sufficientem maturita-
tem, qualiter id diximus de *Tutore*, ac
Curatore; secus tamen dicendum est, si
ipsi sint rationis sufficienter compotes ad

Tom. III.

illum actum, nisi pater in illis bonis ha-
beat usum fructum, tunc enim etiam in
dato casu Patri competenter præsentatio,
tanquam fructus *Juris Patronatus*.

Difficultas est, an si bona, quibus
annexum est *jus Patronatus*, jure veni-
rent ad filium spuriū, vel, dum est ir-
regularis, legitimè præsentaret, dum est
in tali statu? q. quod sic, nam, qui est
verè *Patronus*, alio non possidente bona
fide *jus præsentandi*, legitimè præsentat;
sed illegitimus & spurius potest esse verè
Patronus, nam Ecclesiam adificanti si sit
fidelis sine ulla limitatione conceditur *jus*
Patronatus, ut diximus in præced. & con-
stat ex *c. piamentis*, *c. quicunque*, *c. filii 16.*
q. 7. accedit, quod actus præsentandi,
non sit actus publici officii; vel actus or-
dinis, aut excendus, cui præjudicaret
irregularitas: ergo

§. 4.

An Maritus legitimè præsentet propter Pa-
tronatum uxori competentem?

IN hac quæstione distinguendum est, an
Patronatus, competens *Uxori* sit *per-*
sonalis, an *realis*? numerum competens
ratione certorum bonorum 2. distinguendū
est inter bona, quibus *jus Patronatus*
annexum est, an annexus sit bonis in
dotem *Marito* datis? an fecis? quo po-
sito, q. 1. quando *Jus Patronatus*, com-
petens *Uxori*, est personale, maritum
authoritate suā non præsentare legitimè;
nam per conjugium iura personalia unius
conjugis non communicantur alteri; nec
talia sunt, quæ ad onera matrimonii su-
stinentia conducunt; at sine tali jure Ma-
ritus (aliounde non habens patronatum)
non legitimè præsentat, esto diceret, se
præsentare nomine *uxoris*, si ipse non
consentiret; sicut si alius meo inviti no-
mine præsentaret.

q. 2. si *Jus Patronatus* sit annexum
bonis, quæ habet jure proprio *uxor*, non
datis in dotem *Viro*, præsentationem fa-
ctam à *Viro* sine *uxoris* consensu non fo-
re legitimam; sic Garcia de Benefic. *p. 5.*
c. 9. Nam præsentatio ab eo facta, suo
nomine penes quem non est *Patronatus*,
seu *jus præsentandi*, non præsentat legitimè;
sed in dato casu, ut ponitur, illa
bona

Aaa aa